

Jubileusz 85-lecia Profesora Fryderyka Stręka

Profesor Fryderyk Stręk urodził się 18 września 1926 roku w Wolicy Piaskowej (powiat Ropczyce). Bez mała pięćdziesiąt lat w okresie pięćdziesięciu siedmiu lat jego działalności zawodowej przypada na okres jego pracy w *Politechnice Szczecińskiej*.

W roku 1950 uzyskał dyplom magistra nauk technicznych oraz inżyniera mechanika na *Wydziale Mechanicznym Politechniki Wrocławskiej*, w specjalności energetyczno-ruchowej na podstawie pracy dyplomowej *Sposoby doładowania silników Diesela. Analiza i krytyka istniejących rozwiązań*, wykonanej pod kierunkiem profesora *Kazimierza Szawłowskiego*. W latach 1953–1956 odbył na *Politechnice Śląskiej* studia aspiranckie z zakresu inżynierii chemicznej, zakończone w 1957 roku pracą kandydacką *Efektywność mieszania cieczy*, wykonaną pod kierunkiem profesora *Tadeusza Hoble-ry*, na podstawie której otrzymał stopień kandydata nauk technicznych. Pracę habilitacyjną z zakresu inżynierii chemicznej pt. *Wnikanie ciepła w mieszalnikach cieczy* obronił w 1962 roku na tejże uczelni, uzyskując stopień naukowy docenta habilitowanego. W 1974 roku *Rada Państwa PRL* przyznała mu tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1989 roku *Prezydent RP* nadał mu tytuł naukowy profesora zwyczajnego.

Pracę zawodową *Profesor Fryderyk Stręk* rozpoczął w 1949 roku w *Katedrze Teorii Maszyn Ciepłych Politechniki Wrocławskiej* pod kierunkiem prof. *Stanisława Ochęduszki*. W latach 1950–1953 pracował w *Biurowie Projektów Przemysłu Chemicznego BIPROCHEM* we Wrocławiu jako projektant, gdzie w latach 1952–1953 był kierownikiem *Pracowni Konstrukcji Aparatury Chemicznej*. Po zakończeniu studiów aspiranckich (1953–1956) rozpoczął pracę w *Politechnice Szczecińskiej* jako adiunkt oraz kierownik *Zakładu Inżynierii i Aparatury Chemicznej*. Po habilitacji został kierownikiem *Katedry Inżynierii Chemicznej*, którą kierował w latach 1963–1969. Po likwidacji katedr oraz utworzeniu *Instytutu Inżynierii Chemicznej i Chemii Fizycznej* był przez 15 lat (1981–1996) dyrektorem tego Instytutu, pełniąc równocześnie funkcję kierownika *Zakładu Inżynierii Chemicznej*.

Na obszerną problematykę badawczą *Profesora Fryderyka Stręka* składają się badania podstawowe, prace projektowe i konstrukcyjne. Specjalnością naukową *Profesora Stręka* jest teoria i technika mieszania cieczy. W tej dziedzinie zdobył on uznanie międzynarodowe. Stworzył w *Politechnice Szczecińskiej* szkołę naukową zajmującą się problemami mieszania, szeroko znaną w świecie. Biorąc pod uwagę konieczność kształcenia w Instytucie kadry specjalistów z innych działów inżynierii chemicznej, jak również projektowania i konstrukcji aparatury chemicznej, *Profesor Fryderyk Stręk* zajmował się również tematyką badawczą, leżącą poza problematyką mieszania. Obejmowała ona takie zagadnienia, jak: suszenie próżniowe materiałów ziarnistych, hydraulika kolumn półkowych, absorpcja węglowodorów, zawarty w powietrzu atmosferycznym, w kolumnach z wypełnieniem. *Profesor Fryderyk Stręk* przez cały okres pracy w *Politechnice Szczecińskiej* szczególną uwagę przykładał do stworzenia na miejscu warunków do projektowania, konstruowania i budowy aparatury chemicznej tak, aby można było wykorzystać możliwie szybko wyniki własnych badań, a także uzupełnić znaczne zapotrzebowanie w kraju na tego typu małe instalacje.

Osiągnięcia naukowe *Profesora Stręka* są imponujące. Dotyczy to zarówno dorobku publikowanego, jak również współpracy z gospodarką narodową. Pod Jego kierunkiem wykonano wiele prac zakończonych wdrożeniem, były to instalacje przemysłowe, nowe konstrukcje aparatów, urządzeń, jak również instalacji prototypowych do badań oraz produkcji pilotowej. Konkretnym wdrożeniem zakończyło się dwadzieścia pięć ważniejszych zadań badawczych.

Dorobek publikowany *Profesora Stręka* obejmuje 190 pozycji, w tym 95 artykułów w czasopismach naukowych, 30 referatów na kongresach i konferencjach naukowych oraz 12 patentów. W dorobku naukowym szczególną pozycję zajmuje opracowana przez niego, wydana nakładem WNT monografia *Mieszanie i mieszalniki*. Była to pierwsza w Europie tak poważna monografia na temat mieszania cieczy. Dzieło to osiągnęło 2 wydania polskie oraz 2 wydania obcojęzyczne. *Profesor Fryderyk Stręk* jest uznanym w świecie autorytetem w zakresie teorii i praktyki mieszania cieczy. Jego dorobek naukowy jest wielokrotnie cytowany w czasopismach zagranicznych: angielskich, niemieckich, japońskich, rosyjskich i czeskich. Zaproponowane przez *Prof. Fryderyka Stręka* oraz współpracowników wzory do obliczania wnikania ciepła w mieszalnikach zostały wprowadzone do monografii oraz podręczników akademickich, bądź też są tam cytowane.

Profesor Fryderyk Stręk ma szczególne zasługi w kształceniu kadry naukowej. Spośród dziesięciu doktorów, których wypromował, pięciu habilitowało się, w tym trzech uzyskało tytuł naukowy profesora. *Profesor Stręk* ma duże zasługi w rozwoju kadr innych ośrodków inżynierii chemicznej. Wyrażają się one poprzez recenzowanie prac doktorskich, prac habilitacyjnych oraz dorobku naukowego przy awansach na stanowiska, czy uzyskaniu tytułów naukowych. *Profesor Stręk* był recenzentem 42 prac doktorskich (w tym 33 spoza *Politechniki Szczecińskiej*) oraz 11 prac habilitacyjnych.

Profesor Stręk przyczynił się również do rozwoju inżynierii chemicznej w Polsce jako dwukrotny organizator *Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Inżynierii Chemicznej i Procesowej* (1966, 1989), organizator *Ogólnopolskiego Seminarium Mieszania* (1984), jak również wieloletni członek *Rady Redakcyjnej* kwartalnika *PAN Inżynieria Chemiczna i Procesowa*.

Profesor Stręk był przez piętnaście lat członkiem Grupy Roboczej *Mixing* przy *Europejskiej Federacji Inżynierii Chemicznej*. Przez wiele lat był członkiem *Komitetu Inżynierii Chemicznej i Procesowej PAN* i przewodniczącym *Sekcji Mieszanie*, utworzonej w ramach tego Komitetu.

Za działalność naukowo-techniczną i organizacyjną *Prof. Fryderyk Stręk* otrzymał wiele nagród i odznaczeń państwowych, resortowych i regionalnych. Ważniejsze z nich to: *Krzyże: Złoty, Kawalerski* oraz *Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal 50-lecia Politechniki Szczecińskiej* oraz *Medal Komisji Edukacji Narodowej*.

W uznaniu wybitnych zasług *Profesora Fryderyka Stręka* dla *Politechniki Szczecińskiej* w zakresie rozwoju i pogłębiania nauk technicznych, a w szczególności za całokształt prac badawczych w dziedzinie inżynierii chemicznej i procesowej oraz wkład w rozwój kadr naukowych *Wydziału Technologii i Inżynierii Chemicznej*, 8 czerwca 1998 roku Senat *Politechniki Szczecińskiej* przy poparciu Senatów *Politechniki Warszawskiej, Politechniki Łódzkiej* i *Politechniki Śląskiej* nadał *prof. dr hab. inż. Fryderykowi Strękowi* najwyższą godność akademicką – tytuł *doktora honoris causa Politechniki Szczecińskiej*.

Prof. dr hab. inż. Joanna Karcz
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie